Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 6 mei 2020

Openbaar

Onderwerp	Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen
Versienummer	2

Portefeuillehouder	M.W.J. van Willigen
Informant	Robbert Sluiter
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon	06 50009313
Email	R.Sluiter@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	1.3.3. Onderwijsvoorzieningen
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	Nee

Bijlagen

1. Zorgplicht onderwijshuisvesting.
2. Integraal Huisvestingsplan Zwolle.
3. Verslag OOGO 18 december – bespreken concept Integraal Huisvestingsplan.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. In te stemmen met het Integraal Huisvestingsplan, overwegende dat het IHP is voorzien van:
    a. *Een missie, visie, bouwstenen en spelregels voor de wijze waarop gemeente en schoolbesturen toekomstige huisvestingsvraagstukken willen onderzoeken en uitvoeren.*
    b. *Een beschrijving van de omvangrijke uitbreidingsvraagstukken waarvoor de gemeente een zorgplicht heeft.*
    c. *Een uitvoeringsagenda voor de periode 2020-2023.*
    d. *Afspraken met schoolbesturen voor het realiseren van energieneutrale onderwijsvoorzieningen en een bekostigingsbijdrage door de schoolbesturen.*
    e. *Een werkwijze die uit gaat van een inhoudelijke actualisatie van het IHP eens per twee jaar en een financiële actualisatie ieder jaar t.b.v. van de perspectiefnota.*

2. De financiële consequenties, waaronder het meerjaren investeringsoverzicht en de daaruit voortvloeiende structurele lasten, in te brengen en af te wegen bij het Najaarsmoment.

Toelichting op het voorstel

Datum 6 mei 2020

1. Inleiding

Aanleiding
Zwolle is een onderwijsstad en daar zijn we trots op. Landelijk steekt Zwolle boven andere steden uit met het onderwijsaanbod. Binnen de Gemeente Zwolle is al het onderwijsaanbod aanwezig. Voor het basis-, speciaal basis-, speciaal-, voortgezet speciaal- en voortgezet onderwijs hebben wij een wettelijke zorgplicht (zie bijlage 1). Deze houdt in dat wij voor de hiervoor genoemde onderwijssoorten huisvesting (gebouwen) beschikbaar moeten stellen. Op dit moment is het onderwijs waar de gemeente een zorgplicht voor heeft georganiseerd in 97 gebouwen georganiseerd. Gebouwen die wij grotendeels gesticht (betaald) hebben en voor een klein deel tijdelijk huren. Het merendeel van deze gebouwen is 40 jaar of ouder en zijn op basis van vastgoed technische en onderwijskundige argumenten toe aan vernieuwing.

Onze onderwijsvoorzieningen groeien mee met de ontwikkeling van de stad. Dat is het afgelopen decennia zo geweest en dat zal ook zo blijven. We staan aan de vooravond van een nieuwe schaalsprong. We groeien naar een stad met meer dan 150.000 inwoners. Hiervoor zijn woningen én goede (maatschappelijke) voorzieningen nodig. Voorzieningen voor onze inwoners van 0 tot 100 jaar waar ze kunnen; ontmoeten, leren, spelen, ontdekken, ontspannen, helpen, verzorgen en tijdelijk wonen.

De meest recente grootschalige ontwikkeling (stadsuitbreiding) is Stadshagen. In deze wijk is vrij recent nog een prachtige brede school opgeleverd (De Boxem en Paperclip). Ook heeft u eind 2019 een krediet beschikbaar gesteld voor de realisatie van basisschool Het Saffier in de Tippe. De onderwijsvoorzieningen in Stadshagen zijn up-to-date. Nu wordt het tijd dat we onderwijsvoorzieningen in andere wijken gaan vernieuwen. Veel van deze voorzieningen zijn immers gesticht in de tijd dat Zwolle groeide door woningbouwuitbreiding in Holtenbroek in de jaren 60, de Aalanden in de jaren 70 en Zwolle Zuid in de jaren 80 en 90. In deze wijken, maar ook andere wijken zoals: Diezerpoort, Berkum en Westenholte raken de onderwijsvoorzieningen op leeftijd.

Op naar "Mijn Zwolle van Morgen!"
Gezien de omvang van de vernieuwingsopgave en onze stedelijke (klimaat) ambities staan we de komende decennia voor een grote uitdaging. We hebben hierbij de expertise van onze hele organisatie en externe partijen hard nodig. Daarbij hoort ook een analyse en doorontwikkeling van een zelfbewuste rol van gemeente Zwolle t.a.v. van onderwijshuisvesting en onze overige maatschappelijke voorzieningen. We kunnen niet door op de oude voet. Vernieuwing en innovatie op proces, inhoud, organisatie en financiën is noodzakelijk om de vernieuwingsopgave van de grond te tillen. Een opgave die een wezenlijke bijdrage levert aan strategische kernopgave en ambities zoals opgetekend in onze omgevingsvisie "Mijn Zwolle van Morgen". De vernieuwing van onderwijsvoorzieningen biedt ons de kans om een boost te geven aan:

- Het versterken van stedelijkheid en economie.
- Een klimaat bestendige en energieneutrale stad.
- Vitale solidaire gezonde duurzame stadsdelen.

Intelligente vernieuwing van onderwijsvoorzieningen via de Zwolse aanpak
We gaan onderwijsvoorzieningen ‘intelligent’ vernieuwen. We streven naar innovatie op: organisatie, inhoud, proces en financiën en verbinden maatschappelijke vraagstukken en behoeften uit de wijk op kort en lange termijn. We zoeken naar oplossingen waarbij we (relatief eenvoudig) functies van gebouwen kunnen wijzigen. Het transformeren van onderwijsvoorzieningen naar ander soortige voorzieningen zoals woningen behoort tot de mogelijkheden en andersom ook. Ook het traditioneel bouwen van onderwijsvoorzieningen behoort tot het verleden. We werken toe naar de “Zwolse aanpak” zodat we de vernieuwingsopgave sneller, financieel efficiënter én toekomstbestendige inrichten. We willen de komende jaren gefaseerd toewerken naar de realisatie van circulaire onderwijsvoorzieningen. Dit kunnen we niet van vandaag op morgen omdat dit voor zowel onze organisatie als die van de marktpartijen een te grote stap is. Door onderwijsvoorzieningen intelligent te vernieuwen geven we boost geven aan de pijler “Vitale solidaire gezonde en duurzame stadsdelen”. We zetten een belangrijke stap in de richting van “Mijn Zwolle van Morgen”. Een Stad waarin onze inwoners op lange termijn goed kunnen: leren, wonen, werken, verblijven en recreëren.

Zelfbewuste rol
De beoogde Zwolse aanpak en het vernieuwen van onderwijsvoorzieningen in bestaande wijken vergt een wezenlijke andere aanpak en rol van ons. De combinatie van onze ambities, de financiële mogelijkheden en de beperkte ruimtelijk fysieke mogelijkheden in de stad zorgen voor een uitdaging. Een uitdaging die we gaan ombuigen naar kansen voor onze inwoners met als doel een boost te geven aan “Mijn Zwolle van Morgen!”. Het vernieuwen van onderwijsvoorzieningen is niet alleen een ‘stenen’ vraagstuk. De stenen zijn nodig voor het geven van (bewegings)onderwijs. Tegelijkertijd zien we ook dat onderwijsvoorzieningen letterlijk midden in de wijk én onze samenleving staan. Door mensen en activiteiten uit de wijk in de school te halen en het schoolplein open te stellen voor de wijk, maken we een kweekbodem voor kruisbestuivingen tussen mensen en activiteiten. Het vernieuwen van onderwijsvoorzieningen is hiermee een breder vraagstuk waarin wij als overheid een belangrijke sleutelrol vervullen.

Status en positionering van het Integraal Huisvestingsplan
Het Integraal Huisvestingsplan heeft nog geen wettelijke status, zoals de verordening, maar is wel leidend in de aanpak van de vernieuwingsopgave. De verordening hebben we opgesteld voor onze wettelijke zorgplicht. Dat zijn we verplicht. In de verordening zijn spelregels opgenomen voor de wijze waarop wij en de schoolbesturen onderwijsvoorzieningen bekostigen. De verordening gaat uit van een handelswijze dat schoolbesturen aanvragen indienen en wij deze beoordelen en na toetsing aan de verordening aan de gemeenteraad ter vaststelling voorleggen via de jaarlijkse cyclus Programma onderwijsvoorzieningen. Deze handelswijze past niet bij grote opgave die voor de deur staat. Zo is het via de verordening niet mogelijk om een integrale afweging te maken tussen onderwijs of andere maatschappelijke vraagstukken die spelen in een: buurt, wijk of stadsdeel. Met het IHP kan dat wel. Het IHP legt de basis voor het intelligent vernieuwen van de bestaande onderwijs- én andere maatschappelijke voorzieningen. Het legt beleidsmatig verbinding met andere beleidsterreinen en in de uitvoering met andere voorzieningen vraagstukken. Dat is mogelijk omdat onderwijshuisvesting organisatorisch in mei 2019 van de afdeling maatschappelijke ontwikkeling is overgeheveld naar de afdeling Vastgoed. Het team vastgoedmanagement heeft nu het totaaloverzicht over het aanbod (de stenen) van bijna al het maatschappelijke vastgoed in de stad. Beide afdelingen werken goed samen om de vraag naar maatschappelijke voorzieningen goed in beeld te houden.

Nut van het Integraal Huisvestingsplan en actualisatie
Het IHP biedt ons vooral de mogelijkheid om inhoudelijke (beleid) thema’s zowel intern (met verschillende afdelingen van onze organisatie) als extern (met de schoolbesturen) uit te werken en de vraag naar voorzieningen omzetten in stenen (het aanbod). Hierdoor kunnen wij samen met de schoolbesturen adequaat invulling geven aan bijvoorbeeld: een doorgaande leerlijn (onderwijs, kinderopvang en zorg) en het koppelen van onderwijsvoorzieningen aan andere voorzieningen (Integrale Kindcentra). Onderdeel van dit IHP is de doorontwikkeling van een aantal inhoudelijke thema’s. We zien het IHP als een dynamisch document waarin thema’s voor het eerst worden uitgewerkt, worden geactualiseerd en mogelijk weer worden uit gefaseerd. Dit is een continu proces waarbij we de gemeenteraad om het jaar het geactualiseerde IHP ter vaststelling gaan aanbieden.

Het leggen van verbinding tussen onderwijshuisvesting en andere maatschappelijke vraagstukken is via het IHP geborgd via een heldere procesaanpak onder de noemer “brede verkenning”. Deze verkenning gaat uit van een opgavegerichte benadering in een wijk of stadsdeel. De brede verkenning moet ertoe leiden dat inhoudelijk en organisatorische verbindingen met andere maatschappelijke vraagstukken/beleidsterreinen ontstaan die spelen of actief zijn in de wijk of stadsdeel. Concreet betekent dit dat in het IHP geen oplossingsrichtingen zijn geformuleerd maar wel huisvestingsvraagstukken zijn benoemd die via een brede verkenning wordt uitgewerkt. Het resultaat van de brede verkenning wordt uiteindelijk ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Doel van het Integraal Huisvestingsplan
Het IHP heeft in essentie als doel om toekomstige investeringsopgaven in onderwijsvoorzieningen tijdig in beeld te krijgen. Op basis van het IHP is met de kennis van dat moment een financiële vertaling gemaakt naar de gemeentebegroting via het Voorjaarsmoment voor de PPN 2021-2024. Dit moment is door de Coronacrisis opgeschoven naar het najaar van 2020. Door de financiële consequenties van het IHP via de begrotingsbehandeling in het najaar van 2020 aan u ter vaststelling voor te leggen, wordt u in staat gesteld om een integrale afweging te maken. Uitgangspunt is dat het doel onderwijshuisvesting 1.3.3. ieder jaar financieel wordt geactualiseerd. Hierdoor zorgen we ervoor dat de benodigde dekking goed aansluit bij de te verwachten uitgaven.

Na vaststelling van het IHP gaan er ieder jaar een aantal brede verkenningen starten. Dat is ten eerste noodzakelijk om in beeld te krijgen welke oplossingsrichtingen er zijn. Ten tweede is dat noodzakelijk om in beeld te brengen wat voor ons en de schoolbesturen de daadwerkelijke financiële consequenties zijn. We willen toewerken naar een situatie waarin we vier jaar vooruit kunnen kijken zodat we weten wat de gewenste oplossingsrichtingen zijn en wat hiervan de kosten zijn. Alleen dan kunnen we de toekomstige dekkingsopgave goed in de begroting inregelen. Zover zijn we nu echter nog niet.

Het uitgangspunt is dat we huisvestingsvraagstukken altijd als gelijkwaardige partners met alle schoolbesturen oppakken. Dat geldt ook voor beleidsmatige vraagstukken zoals een Integraal Huisvestingsplan. In het IHP staan essentiële zaken beschreven voor de wijze waarop we de komende jaren samen met de schoolbesturen de vernieuwingsopgave oppakken. Het hebben overeenstemming over het IHP is dan ook een voorwaarde om samen deze uitdaging aan te gaan. We hebben in het OOGO op 18 december 2019 overeenstemming bereikt met de schoolbesturen. In bijlage 3 is het besluit vastgelegd.

Beoogd effect
Met het Integraal Huisvestingsplan leveren we via de vernieuwing van onderwijsvoorzieningen een belangrijke bijdrage aan “Mijn Zwolle van Morgen”. Door onderwijsvoorzieningen intelligent te vernieuwen via een Zwolse aanpak, streven we naar innovatie op: inhoud, organisatie, proces en financiën. We gaan gezonde en innovatieve scholen realiseren zodat kinderen onderwijs krijgen in een: fijne, veilige, inspirerende, uitdagende en vooral gezonde leeromgeving. De vernieuwingsopgave van onderwijsvoorzieningen doen we beleidsmatig in samenhang met andere (fysieke en) maatschappelijke vraagstukken op het gebied van welzijn, cultuur, wonen, (jeugd)zorg, bewegingsonderwijs en sport. We analyseren de vraag op korte en lange termijn en maken een vertaling naar huisvesting. We maken het mogelijk om onderwijsvoorzieningen te transformeren voor ander gebruik zoals wonen en andersom. Ook organisatorisch zoeken we elkaar intern en extern structureel op. We realiseren korte lijnen tussen de afdelingen en zorgen voor goede afstemming met onze samenwerkingspartners (schoolbesturen, kinderopvangorganisaties en het bedrijfsleven). Met de vernieuwingsopgave van onderwijsvoorzieningen leveren we een belangrijke bijdrage aan onze strategische kernopgave en ambities zoals opgetekend in de omgevingsvisie “Mijn Zwolle van Morgen”. Met de vernieuwing van onze onderwijsvoorzieningen verstevigen we ons fundament (het fysiek Kapitaal) welk een positieve bijdrage levert aan de belevingswaarde, gezondheid en groei van onze stad waarin het goed wonen, werken en verblijven is (het menselijk kapitaal).

Het IHP stelt ons in staat om op een doelmatige en efficiënte wijze invulling te geven aan de noodzakelijke vernieuwingsopgave (onze zorgplicht). De schoolbesturen worden met het IHP in staat

gesteld om adequaat invulling te geven aan vernieuwende (hedendaagse) onderwijsconcepten en de doorgaande leer- en zorglijnen binnen de diverse onderwijssoorten en tussen de verschillende organisaties. Een bijkomend effect is dat de schoolbesturen met het vernieuwen van onderwijsvoorzieningen hun vastgoedexploitatie tekorten verlagen, maar nog steeds tekorten houden.

Argumenten

1.1 Het IHP voorziet in een missie, visie, bouwstenen en spelregels voor de wijze waarop we samen met de schoolbesturen toekomstige huisvestingsvraagstukken gaan onderzoeken en uitvoeren.

Onder de noemer: “Zo bouwen we aan gezonde onderwijsvoorzieningen” is invulling gegeven aan onze missie, visie, strategie en spelregels. Het is de basis voor de wijze waarop wij, samen met de schoolbesturen, invulling gaan geven aan de vernieuwingsopgave. Het stelt ons in staat om de inwoners van Zwolle uit te leggen waarom we de dingen doen zoals we ze doen. De missie betreft de permanente opdracht waarvoor we verantwoordelijk zijn. In essentie is het onze wettelijke zorgplicht die ons verplicht om te voorzien in adequate huisvesting voor onderwijs en bewegingsonderwijs. De noodzakelijke vernieuwing van onderwijsvoorzieningen kan alleen als er een heldere visie is, met daaraan gekoppeld een strategie en een meerjarenplanning van projecten. Dergelijke zaken zijn uitgewerkt in het IHP. We streven hierbij naar een integrale benadering voor toekomstige huisvestingsvraagstukken in het onderwijs, maar ook andere sectoren. Het doel hiervan is tweeledig, te weten: het verbeteren van het maatschappelijk rendement en de betaalbaarheid van onze maatschappelijke (onderwijs)voorzieningen.

Voor het behalen van het doel is in het IHP onder het motto “Op deze thema’s en bouwstenen zetten we in!” invulling gegeven aan de strategische kaders voor de uitvoering van het IHP en vernieuwingsopgave. De thema’s zijn:

1. Onderwijs dat sterk, innovatief en op de juiste plek is verankerd in de samenleving.
2. Gezonde onderwijsgebouwen hebben de toekomst.
3. Samen geven we uitvoering aan de toekomstbestendige onderwijsvoorzieningen.

1.2 Het IHP voorziet in een beschrijving van de omvangrijke uitbreidingsvraagstukken waarvoor de gemeente een zorgplicht heeft

We hebben een wettelijke zorgplicht voor het beschikbaar stellen van voldoende en adequate huisvesting zodat het onderwijs te allen tijde doorgang kan vinden. In de verordening zijn spelregels opgenomen hoe we omgaan met uitbreidingsvraagstukken als er sprake is van een capaciteitstekort. In het IHP is een overzicht opgenomen van omvangrijke uitbreidingsvraagstukken waarvoor een integrale afweging noodzakelijk is welke niet via het jaarlijkse “Programma onderwijsvoorzieningen” te maken is.

1.3 Het IHP voorziet in een uitvoeringsagenda voor de periode 2020-2023.

Voor zowel de gemeente Zwolle als de schoolbesturen is het van belang om een meerjaren uitvoeringsagenda te hebben. Voor ons biedt een dergelijke agenda de mogelijkheid om onderwijshuisvestingsvraagstukken organisatorisch goed op te pakken en te verbinden met andere maatschappelijke en of fysieke vraagstukken die spelen in een buurt, wijk of stadsdeel. De uitvoeringsagenda voorziet in een overzicht van:

- Lopende projecten.
- Projecten die in het maak zijn voor het oplossen van omvangrijke uitbreidingsvraagstukken.
- Projecten die op grond van de her-prioriteringsspelregels eerder worden opgepakt.

De uitvoeringsagenda geeft op hoofdlijnen voor elk project de te zetten stappen en het tijdspad weer. Zo starten we conform het thema ”Samen geven we uitvoering aan toekomstige huisvestingsvraagstukken” voor elk project een brede verkenning met daaraan gekoppeld een projectgroep en heldere procesafspraken om te komen tot een eindresultaat bestaande uit een plan met een voorkeursscenario. Het eindresultaat van een brede verkenning wordt aan het college en de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd. Het eindresultaat kan bestaan uit meerdere scenario’s. We streven hierbij naar het realiseren van een door de gemeente en schoolbesturen gezamenlijk gedragen scenario. Onderdeel van de besluitvorming is het beschikbaar stellen van een investeringskrediet. Belangrijk om te vermelden is dat de brede verkenning geen wettelijke/juridische status heeft en dat schoolbesturen aan de brede verkenning geen rechten kunnen ontlenen dat het project ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt. Het doel van de brede verkenning is het onderzoeken van de (on)mogelijkheden voor het betreffende vraagstuk en deze ter besluitvormig aan het college en raad voor te leggen.

1.4 Het IHP voorziet in de ambitie voor het realiseren van energieneutrale onderwijsvoorzieningen en een bekostigingsbijdrage hierin door de schoolbesturen.

De afgelopen jaren is er veel gebeurd op het vlak van wet en regelgeving met betrekking tot duurzaamheid in gebouwen. Voor alle nieuwbouw, zowel woningbouw als utiliteitsbouw, geldt dat aanvragen van de omgevingsvergunning vanaf 1 juli 2020 moeten voldoen aan de eisen voor bijna energieneutrale gebouwen (BENG). Voor nieuwe overheidsgebouwen geldt dat aanvragen voor een omgevingsvergunning vanaf 1 januari 2019 moeten voldoen aan de BENG-eisen. De overheid heeft hierin een voorbeeldfunctie (bron: rvo.nl). Wij zijn hierdoor verplicht om onze verantwoordelijkheid te nemen voor het bekostigen van onderwijsvoorzieningen die voldoen aan de BENG-eisen. Daarbij willen we toewerken naar een Klimaatadaptieve, Energieneutrale en Circulaire (KEC) stad waarin het goed wonen, werken en verblijven is[1]. In het IHP is op basis van deze ambitie als uitgangspunt genomen dat wij onderwijsvoorzieningen in samenwerkingen met schoolbesturen zoveel mogelijk Klimaatadaptief, Energieneutraal en Circulair (KEC) realiseren.

De stap van de wettelijke eis (bijna energieneutraal) naar de Zwolse ambitie (energie neutraal) heeft financiële consequenties omdat het kostenverhogend is. Aangezien schoolbesturen voordeel hebben in de exploitatie van schoolgebouwen die bijna energieneutraal of energieneutraal zijn, hebben we de schoolbesturen gevraagd een bijdrage te leveren in de bekostiging van de stap BENG naar ENG. Hiervoor is met de schoolbesturen een methodiek ontwikkeld en opgenomen in het IHP.

1.5 Het IHP voorziet in een werkwijze om deze inhoudelijk en financieel te actualiseren.

Het IHP is een document dat continu in ontwikkeling is. Eens in de twee jaar wordt het IHP inhoudelijk geactualiseerd en aan u ter besluitvorming voorgelegd. De doorontwikkeling van de inhoudelijke thema’s doen we in nauwe samenwerking met de schoolbesturen, maar ook intern tussen de afdelingen maatschappelijke ontwikkeling en vastgoed. Hiervoor richten we een interne en externe projectgroep in. Met de financiële actualisatie van het IHP bekijken we ieder jaar hoe de bouwsector zich ontwikkeld en wat het effect hiervan is op de bouwkosten in relatie tot de al gereserveerde bedragen in de perspectiefnota. Eventuele wijzigingen van projecten/ontwikkelingen brengen we in beeld in de perspectiefnota, aangevuld met projecten die er ieder jaar bijkomen op basis van de uitvoeringsagenda.

1.6 Wetswijziging Integraal Huisvestingsplan aanstaande
Het Integraal Huisvestingsplan heeft op dit moment (nog) geen wettelijke status. Bij de sectorraden van het primair- en voortgezet onderwijs en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten leeft echter al lang de wens om gemeenten en schoolbesturen meer in staat te stellen om hun gezamenlijke verantwoordelijkheid voor (de kwaliteit van) onderwijshuisvesting waar te maken. Om dit tot uitdrukking

[1] *Bron: Zwolle geeft je energie! Ambitiedocument Energietransitie 2017.*

te brengen hebben de drie partijen een gezamenlijk voorstel opgesteld: ‘Huisvestingsvoorstel VNG, PO-raad, VO-raad’ d.d. 14 december 20162. Het voorstel beschrijft een aantal maatregelen die de beoogde gezamenlijke verantwoordelijkheid moet borgen en die meer evenwicht brengt in de relatie tussen gemeenten en schoolbesturen. Ten tijde van het opstellen van dit document is het concretiseringsvoorstel van de PO-raad, VO-raad en de VNG nog niet verwerkt in de wet (WPO, WEC en WVO). Desondanks sorteert de gemeente Zwolle al wel voor op de beoogde wetswijzigingen door in samenwerking met schoolbesturen een IHP op te stellen met een planhorizon van minimaal 15 jaar en deze eens per twee jaar te actualiseren.

2.1 Een integrale financiële afweging is noodzakelijk
Het IHP voorziet niet in het totale financiële overzicht van alle onderwijshuisvestingsvraagstukken. Zo maken de aanvragen voor het Programma onderwijsvoorzieningen 2021 geen onderdeel uit van het IHP. Een integraal overzicht van alle kosten en de dekkingsmiddelen is wel een voorwaarde om vast te stellen wat uiteindelijk de financiële consequenties zijn en wat de (on)mogelijkheden zijn voor de begroting. Daarom is in deze beslisnota een knip gemaakt in besluitvorming over het inhoudelijke deel en financiële deel. Het vaststellen van dit IHP is gericht op de inhoud. De financiële vaststelling van het IHP doet u bij het Najaarsmoment.

Risico’s
Bouwprijsontwikkeling
In het IHP is gerekend met actuele kengetallen voor het bepalen van de investeringskosten voor (vervangende) nieuwbouw, uitgaande van het realiseren van energieneutrale onderwijsvoorzieningen. Het is echter niet te voorspellen hoe de bouwprijs zich de komende jaren (exact) gaat ontwikkelen. Om goed grip te houden op de financiële uitwerking van het IHP, actualiseren we deze ieder jaar. Eventuele mutaties brengen we in beeld en leggen we u ieder jaar via het Voorjaarsmoment ter besluitvorming voor in de perspectiefnota.

Ambitieniveau (KEC)
Vanaf 1 juni 2020 moeten alle aan aanvragen voor een omgevingsvergunning voldoen aan de BENG-eisen. Het IHP gaat uit van energieneutrale onderwijsvoorzieningen (ENG) bij (vervangende) nieuwbouw of levensduursverlengde renovatie. Over de financiële consequenties tussen de stap van BENG naar ENG hebben we met de schoolbesturen afspraken gemaakt. Deze zijn vastgelegd in het IHP. De afspraken worden als onderdeel van het IHP ieder twee jaar geactualiseerd. Aanleiding hiervan is dat een toenemende bouwkostenontwikkeling of een wijziging in de bekostiging materiele instandhouding die de schoolbesturen ontvangen van de rijksoverheid voor onderhoud en energie, ervoor kunnen zorgen dat er een andere financiële verdeling van kosten tussen gemeente Zwolle en schoolbesturen ontstaat.

Binnen de brede verkenningen die de komende jaren gaan starten wordt zoveel mogelijk ingezet op het realiseren van klimaatadaptieve en circulaire maatregelen. Binnen het beschikbare budget is op onderdelen al invulling te geven aan dergelijke maatregelen. Voor het realiseren van volledig klimaatadaptieve en circulaire onderwijsvoorzieningen is het nog te vroeg. Naast het organiseren van het inhoudelijke programma is het ook niet mogelijk om op dit moment de kosten hiervan in te schatten. De doorontwikkeling van KEC-onderwijsvoorzieningen nemen we mee in de actualisatie van het IHP.

Overige zaken
In het IHP is een procesaanpak opgenomen voor het uitvoeren van de brede verkenningen. De aanleiding voor het starten van de brede verkenningen is het vinden van oplossingen voor de verouderde onderwijsvoorzieningen. Echter, binnen de brede verkenning wordt nadrukkelijk een relatie gelegd met andere maatschappelijke vraagstukken op het gebied van: welzijn, jeugd(zorg), bewegingsonderwijs en sport. Doel hiervan is dat we toewerken naar integrale oplossingen voor de wijk waarbij we onze gebouwen zo goed mogelijk willen benutten door o.a. multifunctioneel ruimtegebruik. Als onderdeel van de brede verkenning worden ook zaken onderzocht waarvan we nu

[2] *Bron: Concretisering huisvestingsvoorstel PO-raad, VO-raad en VNG.*

nog niet weten hoe deze financieel gaan uitpakken. Denk hierbij aan: de inzet van tijdelijke huisvesting voor als een gebouw wordt nieuw gebouwd of gerenoveerd, het al dan niet slopen van gebouwen, de vrijval van locaties (potentiële opbrengsten) doordat scholen worden geclusterd en het al dan aanpassen van de openbare ruimte als gevolg van ruimtelijke wijzigen in de wijk of op een locatie ten behoeve van maatschappelijke (onderwijs)voorzieningen. Het uitgangspunt is dat we via de brede verkenning toewerken naar een oplossing voor de wijk waarbij we onze maatschappelijke euro zo doelmatig en efficiënt mogelijk inzetten.

Financiën
Het integraal huisvestingsplan gaat uit van het realiseren van energieneutrale onderwijsvoorzieningen bij. Op basis van dit ambitieniveau is een financiële uitwerking opgenomen in het IHP. Als onderdeel van de financiële uitwerking hebben we afspraken gemaakt met de schoolbesturen over een financiële bijdrage in de bekostiging van energieneutrale onderwijsvoorzieningen. Deze afspraken passen bij de taken en verantwoordelijkheden van gemeente Zwolle en de schoolbesturen.

Onderstaande tabel geeft op hoofdlijnen een inkijk in de te verwachten investeringskosten. De investeringskosten hebben alleen betrekking op het vervangen of levensduurverlengend renoveren van schoolgebouwen. De kosten zijn exclusief overige kosten omdat we daar op voorhand nog geen inschatting van kunnen maken. Deze beschouwen we als een p.m. post. De overige kosten kunnen bestaan uit: sloopkosten, asbestsanering, inzet tijdelijke huisvesting, verhuiskosten, grond aankopen, afwaarderen boekwaarde, aanpassingen aan openbaar terrein, verwijderen vervuilde grond et cetera.

Investeringskosten 2020 t/m 2035

	Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4
Periode	2020-2023	2024-2027	2028-2031	2032-2035
Investeringskosten	€ 30.000.000	€ 75.000.000	€ 35.000.000	€ 125.000.000

Communicatie
Het IHP is in nauwe samenwerking met alle schoolbesturen tot stand gekomen en wordt ook gedragen door alle schoolbesturen (zie bijlage 3). Na het vaststellen van het IHP starten we direct met het uitvoeren van brede verkenningen voor een aantal scholen ten behoeve van de vernieuwingsopgave. Onderdeel van de brede verkenning is het opstellen van een communicatieplan. Dit plan zorgt ervoor dat we onze inwoners tijdig en op gezette momenten informeren over de ontwikkelingen die gaande zijn rondom een school. De schoolbesturen benutten het communicatieplan voor het informeren van hun achterban. Deze is verenigd in de: medezeggenschapraad (MR) van een school of gemeenschappelijke zeggenschapsraad (GMR) welke gericht is op alle scholen van het betreffende schoolbestuur.

Vervolg
Met een vastgesteld IHP kunnen we verder met de inhoudelijke doorontwikkeling van het IHP en het starten van brede verkenningen ten behoeve van de uitvoering van projecten. Mede gezien de huidige situatie door de Corona crisis willen we projecten starten ter stimulering van de werkgelegenheid.

Het resultaat van de inhoudelijke doorontwikkeling van het IHP wordt over twee jaar aan u ter besluitvorming voorgelegd. De financiële actualisatie van het IHP doet u ieder jaar via het Voorjaarsmoment (PPN en Berap).

Met de kaders van het IHP werken we aan de afronding van de lopende verkenningen en projecten waaronder de Vd Capellen, Het Mozaïek en Het Atelier. Op basis van de uitkomst van de brede verkenningen wordt via een separaat voorstel aan de gemeenteraad een aanvraag voor een investeringskrediet voorgelegd.

Zwolle

Datum 6 mei 2020

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Ingrid Geveke